

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

† Andrei Bârseanu

1858—1922

(=) Din București, unde plecase întru căutarea sănătății sale, pentru a se supune unei operații chirurgicale, ne vine astăzi nespuse de jalnică veste despre încetarea din viață a aceluia, care a fost *Andrei Bârseanu*.

Neobositul și neînfricatul luptător cultural și național se stânge în vremurile mari și pline de griji prin care trecem.

Imprejurarea aceasta ne face să simțim și mai dureros pierderea ce o îndurăm prin moartea lui *Andrei Bârseanu*.

Inimă nobilă, caracter oțelit, om al credinței în izbândă, scriitor plin de avânt, orator și dascăl neasămănat, *Andrei Bârseanu* a fost în toată vremea personalitatea puternică în stare să strângă rândurile împrejurul său, să îmbărbăteze sufletele și să împărtășească și altora scântei din calitățile sale superioare de om, creștin și român adevărat.

Este în doliu nu numai orașul nostru, Sibiu, unde și-a continuat activitatea în timpul din urmă al vieții sale; ci deplânge moartea lui *Andrei Bârseanu* românimea de pretutindeni, împreună cu toate corporațiile culturale, bisericesti, școlare, financiare al căror membru distins fusese ilustrul răposat.

Pierdere greu de reparat sufere în deosebi *Asociațiunea*, al cărui vrednic

președinte a fost ani de-a rândul, desfășurând o muncă uriașă pentru propășirea ei și făcându-o tot mai apropiată de sufletul poporului.

Faptele lui *Andrei Bârseanu* vor rămâne totdeauna pilduitoare de gândiri înalte, de simțiri curate, și de avânturi creștinești și patriotice.

Recunoscători ne închinăm, cu venerație și cu admirare, în fața mormântului nou dela Sibiu, unde mâne se vor depune rămășițele pământești ale mult regretatului *Andrei Bârseanu*.

Neamul românesc nu-l va uita nici odată, — cu deosebire dacă va căuta să-i înțeleagă tot mai bine opera săvârșită, inspirându-se din faptele unei inimi atât de nobile și frumoase.

*

Câteva date biografice din viața adânc regretatului bărbat al neamului românesc:

Andrei Bârseanu s'a născut în Dârstele Brașovului la anul 1858. Iși face studiile în Brașov, Viena și München, și ocupă o catedră de profesor la școala noastră comercială din Brașov.

A scris lucrări didactice, a publicat istoria școalelor noastre brașovene — operă premiată de Academia Română, — s'a ocupat cu adunarea de literatură populară: colinde și anecdote, în colaborare cu Dr. I. U. Jarnik a publicat volumul *Doine și strigături din Ardeal*; a scris și versuri, care le-a dat la iveală în *Convorbiri Literare, Transilvania, Gazeta Transilvaniei, Telegraful Român, Familia* lui

Vulcan și în alte publicații. Împreună cu profesorul Ioan Popea a redactat foaia «Școala și familia», în vremea din urmă a fost și director al revistei *Transilvania*.

Între produsele literare ale generației sale, toate scrierile lui *Andrei Bârseanu* ocupă loc de frunte.

Dar, mai însemnate decât toate acestea rămâne activitatea lui culturală, îndeosebi în calitatea sa de fruntaș al românilor ardeleni și conducător al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Această activitate neobosită, și neîntreruptă nici în momentele când poate sănătatea sa cerea să se cruțe, îi asigură pentru totdeauna un loc distins între bărbații mari ai neamului și bisericii noastre.

Odihnească cu dreptii celce, până în ultima clipă a vieții sale, bună luptă a luptat!

Școalele bisericii

Am scos la iveală, în repetate rânduri, hotărârea prin care forul nostru suprem bisericesc, congresul mitropoliei de dincoace de munți, a glăsuț pentru păstrarea școalelor sale confesionale și pentru statorirea deopotrivă a salariilor învățătoresți fără deosebire că școala este a statului, sau aparține bisericii noastre.

Congresul național-bisericesc, în hotărârea sa unanimă din toamna anului 1921, pornise dela împrejurarea că la noi în noțiunea de parohie se cuprinde și

FOIȘOARA

Luptele dela Mărășești

— În amintirea vitejilor —

Cu ocazia sărbătoririi luptelor glorioase dela Mărășești, în ziua «Schimbării la față», ne facem datoria pioasă de a reaminti clipele mari scrise, cu prețul vieții, de vitejii armatei române.

Eată câteva amănunte despre felul cum s'au desfășurat luptele:

În ziua de 30 Iulie (12 August) 1917 generalul *Eremia Grigorescu* luă comanda armatei I-a în locul generalului *Cristescu*.

Mackensen, care deslănțuise două ofensive ca să ocupe Moldova, nu putuse, cu toate atacurile sale înverșunate, urmate de bombardamente ne mai pomenite, să rupă frontul român și să treacă peste Mărășești.

Misiunea însă a armatei I-a rămăsese aceeași: păstrarea cu orice chip a pozițiilor ce ocupa. *Mackensen* atunci începu să strămute centrul de greutate al atacului mai spre apus, și mereu pipăia punctul slab al dispozitivului de apărare românesc.

Pentru ziua de 6/19 August, «*Schimbarea la față*», generalul *Grigorescu* dădu poruncă diviziilor 13 și 14 să execute acțiuni de incursiuni. Porunca nu s'a putut executa, căci *Mackensen* prinzând de veste începu el atacul pe întreg frontul dela Mărășești la Panciu. Atacul a fost început cu 10 divizii împotriva a 6 jum. divizii de infanterie și un corp de cavalerie. În afară de asta *Mackensen* mai dispusese 6—7 divizii germane împotriva a 3—4 române pe un front de 18—20 km.

Atacul a fost groaznic. Pierderile germanilor enorme. Dar *Mackensen* nu ținea seamă de lucrul acesta. El trimitea valuri, valuri de oștire, care era rostogolită de români, ear câmpul de luptă semănat de trupuri.

La ora 10:50 frontul diviziei a 9 a era modificat la centru. Până la ora 12 *Mackensen* reușise să dea înapoi cu un kilometru spre miază-noapte frontul diviziei a 13-a, precum și acel al diviziei a 9-a românești.

Atunci, deodată, fulgerător, românii deslănțuesc ofensiva lor.

Trupele diviziei 13-a și cele ale diviziei 10 a loveau puternic pe dușman aruncându-l spre miază-zi. Ele depășesc cu un kilometru și jum. locul de luptă al germanilor. Aceștia începură să fugă îngroziți. Românii înaintaseră

pe un front de 4 km., ear o parte din trupele diviziei 13 a înaintaseră cu 6 km.

În seara de 6/19 August lupta cea mare dela Mărășești luă sfârșit. *Mackensen* fusese bătut, ear românii câștigaseră bătălia.

*

Dăm aici ordinul de zi al *Suveranului*, adresat armatei după biruința dela Mărășești:

Luptele crâncene ce s'au dat în timpul ultimelor săptămâni, de câtră trupele române, puse sub comanda mea, au arătat din nou însușirile ostășești ale armatelor de pe frontul român. După ce bravele mele regimente din armata II-a au alungat pe vrășmaș din pozițiile ținute atâta timp, armata I a știut să țină în respect valurile inimice ce încercăseră a rupe frontul la nord de Focșani. Mărăști, Mărășești, Panciu și Oituz sânt nume care constituie titluri de glorie pentru trupele ce au luptat și sângerat acolo.

Cu piepturile voastre ați ridicat un zid mai tare ca granitul. Voința voastră, vitejia copiilor fărăi noastre, au pus stavilă potopului vrăjmașesc, ce a venit să se reverse asupra câmpurilor Moldovei spre a purta valurile sale și mai departe până în sânul Rusiei. Cu mândrie mă uit la voi și vă aduc mulțumirile mele călduroase și recunoștința mea ofițerilor și trupele cari v'ați purtat atât de brav. Onoare acelor cari și-au lăsat viața pentru apărarea patriei lor!

școala. Orcă parohie organizată își are școala ei primară. Învățământul, instituirea puterilor didactice în vreo două mii de școli, clădirile școlare șcl. trebuia să le îngrijască biserica în luptă strașnică cu stăpânirile dușmănoase străine de pe vremuri. A dat Dumnezeu și am ieșit noi, — cei slabi și săraci, — învingători din această luptă atât de inegală.

Îndată după înfăptuirea idealului național, biserica s'a bucurat câțva timp de ajutorul bănesc trebuitor la susținerea învățătorilor. Guvernul precedent însă, fără să-i dăm motiv, a început lucrarea de statificare a școalelor românești confesionale, chiar împotriva legilor în vigoare. După ce învățătorimea noastră a fost scurtată în salariu, nu era lucru greu de a uneli împotriva școalei confesionale și a spune credincioșilor, că nu mai trebuie să contribuie ei pentru școala lor, căci doar — acolo e *statul*, care cheltuește d'aici înainte pentru orice școală...

La mișcarea aceasta, cu desăvârșire greșită și nesănătoasă, s'au atașat și unele persoane, care stătuseră în serviciul vechiului regim unguresc, — oameni cari n'au avut legătură cu școala românească și cari nu s'au însuflețit niciodată pentru cultura țaranului român și propășirea lui.

Acești domni, profesori și învățători, au pregătit și au condus zilele acestea și congresul învățătoresc dela Cluj, al cărui comitet îl formează aproape în totalitate membri neaparținători bisericii ortodoxe, și despre cari însuși ziarul Unirea dela Blaj declară că «au fost crescuți în mare parte cu *țipăi* (pâne gratuită) și cu mâncare de pomană dela seminarul teologic din Blaj, fără de care nu puteau să-și câștige și ei pânea de dascăl».

Experimentul statificării școlare a fost împreunat și până acum cu unele amare desiluzii: permutări în locuri prea puțin dorite, și multe pagube și mizerii pentru învățători, drept urmare a caracterului «de stat» al școalei.

Acțiunea de statificare, de care s'a vorbit la Cluj, — susținută și de glasul unui profesor universitar într'o formulă foarte «ieftină» după părerea altui profesor universitar, — n'a isvorât din sinceritatea sentimentelor.

Avem nu puțină satisfacție de-a putea constata, că la învățătorii noștri ortodoxi curentul de statificare s'a domolit

Ne mai așteaptă nouă lupte, nouă sforțări, nouă jertfe ni se impun, căci vrăjmașul tot va mai ținea capul sus. Nu uitați o clipă că drumul spre biruință duce numai într'o singură direcție, înainte; numai învingând pe vrăjmaș, puteți realiza străduințele voastre. Ați dovedit până acum că puterea voastră e înainte, pentru a alunga năvălirile dușmanului ear vitejia voastră mai mare ca numărul lui. Va veni momentul când veți fi năvălitorii, când veți purta trupele voastre înainte, pentru a alunga pe vrăjmaș de pe pământul care nu este al lui, căci cât timp mai este un picior pe pământul vostru, biruința nu e desăvârșită.

Vitejia ce ați arătat până aici, îmi dă dreptul să privesc cu încredere viitorul, căci luptăm pentru lucrurile noastre cele mai sfinte și cauza noastră e justă, de aceea și biruința trebuie să fie a noastră.

12 (25) August 1917.

Ferdinand

Desființare. Se anunță din București, că guvernul a hotărât să desființeze ministerul cultelor și artelor, trecându-l la resortul instrucției publice.

în mod considerabil. Statificare, în congresul ultim dela Cluj, n'au cerut ortodoxii, ci învățători de altă confesiune.

Dascălii noștri rămân mai bucuroși la școalele confesionale și nu poartă luptă împotriva bisericii lor, cu atât mai vârtos că în toată problema menționată a statificării școalelor bisericii nu se vede nici o trebuință culturală nouă, — ci statificarea, în esența ei, nu-i altceva de cât o simplă chestiune a *îmbunătățirii salariului învățătoresc*.

Ancheta școlară, compusă din reprezentanții ministerului instrucției și din delegații mitropoliei noastre, se va întruni la Sibiu în 30 August 1922.

Biserica noastră, păstrătoarea tradiției, este responsabilă de cultura poporului său, — ear «statul nostru mai ales acum în faza primă a consolidării sale — cum în părinteasca sa îngrijire a accentuat I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae într'o convorbire apărută de curând într'un ziar din capitală — are neapărată trebuință de toate forțele vii și de toate instituțiile dintr'insul, pentru a ridica și a duce cu un pas înainte cultura poporului. Ar fi oare consult și folositor lucru, ca tocmai astăzi să înlături biserica, cu toate energiile și experiențele ce le-a acumulat în decursul unei lungi activități culturale, de pe terenul învățământului popular și să refuzi ajutorul eficace pe care ea, cu dragă inimă, e gata să-l dea pentru luminarea poporului?! Nu cred să se găsească vre-un rezon ori vre-o înțelepciune a vieții de stat, care să poată răspunde afirmativ la această întrebare. În ce mă privește pe mine, ca șef al bisericii ortodoxe din Ardeal, mă identific pe deantregul cu concepția bisericii mele pe care am reprezentat-o la toate ocaziile și până acum. Am cea mai fermă nădejde, că biserica și stat, urmărind deopotrivă binele poporului, vom găsi în bună armonie calea cea dreaptă pentru promovarea lui».

Primiri în seminarul Andreian. Consistorul nostru arhidiecezan s'a rostit asupra cererilor intrate până acum dela tineri doritori d'a se înscrie în seminarul teologic Andreian.

Se poate constata, din aceste cereri, că în asemănare cu anul școlar trecut, de astădată s'au prezentat tineri și mai mulți, și anume cu pregătire completă de liceu.

Eparhia dela Oradea Mare își trimite de asemenea fiii la seminarul nostru din Sibiu.

Se apropie timpul, când așezământul acesta bisericesc își va avea cursul complet de patru ani. Conducătorii săi se îngrijesc neîntrerupt și de înzestrarea lui cu puteri didactice bine pregătite, ca astfel să se poată ridica în curând la caracterul unei *academii* teologice, când apoi școala aceasta superioară va putea fi cercetată de elemente tot mai valoroase.

Atragem din nou luarea aminte a celor ce voesc să se înscrie în seminarul Andreian, asupra înleznilor mari de care s'a bucurat și se bucură tinerimea acestei școale.

Conferința Micii Inteligeri se deschide la Praga în 25 August 1922. România este reprezentată la această conferință prin dl I. G. Duca, ministru de externe.

Congres parlamentar internațional se începe la 28 August a. c. în Viena. S'a anunțat participarea de delegați din 22 parlamente. Ungaria trimite aproape 60 delegați, cum vestesc zierele vieneze; între ei firește contele Apponyi și alți parlamentari.

CIRCULARĂ

cătră toți frații protopopi și preoți din arhidieceza noastră de Alba-Iulia și Sibiu

Sfântul Sinod al sfintei noastre biserici ortodoxe române, luând cunoștință cu durere sufletească de toate ororile, ce se săvârșesc atât în Rusia, cât și în Azia Mică de dușmanii creștinismului asupra clerului și credincioșilor, precum de obște este astăzi cunoscut după relațiunile presei și a corespondenței diplomatice, — în ședința sa dela 28 Iunie a. c. a hotărât, pe deoparte a formula o moțiune de protestare împotriva celor ce săvârșesc asemenea orori, și de compătimire pentru martirii, ce le îndură; iar de altă parte, pentru ca această creștinească manifestare să fie împărtășită de întregul nostru popor credincios, a hotărât a se lua măsuri, ca la o zi anumită să se săvârșască în toate bisericile eparhiilor noastre slujbe religioase, în cari clerul nostru să ceară dela Dumnezeu tărie pentru credincioșii în suferințe, iar de altă parte să întoarcă în blândețe inimile pornite cu vrășmășie ale asupritorilor împotriva sfintei sale biserici și a fiilor ei clerici și mireni, folosind în acest scop cele mai nimerite rugăciuni, ce se vor găsi cu cale.

Având în vedere această dispoziție a sfântului sinod al sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, prin aceasta dispunem ca la 15 August a. c. ziua Adormiri Maicei Domnului, toți preoții arhidiecezei noastre în decursul sfintei liturghii între ecteniile de după sfânta evanghelie să intercaleze rugăciunile din Liturgier: «*Pentru năvălirea Varvarilor*», (în ediția din Sibiu anul 1902, la pagina 274) având a întregi ecteniile acestea la loc potrivit prin cuvintele: «*pentru frații noștri creștini și pentru dreptmăritoaarea biserică din Rusia și din Azia mică*».

Sibiu, 2 August 1922.

Nicolae
arhiepiscop și mitropolit.

ad. Nr. 2091/922

Comunicat

Se atrage atențiunea cucernicei preoșimi pentru a *treia oară* asupra normelor pentru esoperarea de carnete cu reducere pe C. F. R. publicate în Nr. 36 al Telegrafului Român în senzul cărora:

1. *Preoții* au să înainteze o fotografie vizit, și recipisa dela o gară a C. F. R. despre plățirea taxei de 4 (*patru*) lei.

2. *Preotesele* au să înainteze o fotografie vizit, recipisa dela o gară a C. F. R. despre plata taxei de 5 (*cinci*) lei, și 1 (un) leu în numerar, arătând totodată și numărul carnetului *sofului lor*.

3. Pentru *copii* are să se înainteze o fotografie, un certificat de botez și 1 (un) leu în numerar, arătându se și numărul carnetului tatălui.

Orcă cerere pentru carnete dacă nu se înaintează oficios are să fie timbrată cu timbru fiscal de 1 leu și 25 bani timbru de ajutor.

Cererile cari nu vor fi provăzute cu toate anexele cerute prin normele de sus, — nu se vor rezolvi, — și nici întregirea lor nu se va mai cere, ci se vor pune la dosar.

Cererile pentru carnete pe seama *preoteselor văduve* se vor înainta direct ministerului comunicațiilor, — anexându-se la cerere aceleași anexe ca și la punct 2, — și o adeverință oficioasă dela oficiul parohial ori protopresbiteral, că sânt văduve de preot și nu sânt măritate.

Cei ce și au pierdut carnetul au să ceară anularea lui în Monitorul oficial, și numai trimițând aici dovada anulării, li se va putea expera alt carnet.

Consistorul arhidiecezan.

Pentru tinerimea școlară

Elevii școlărilor noastre se află în vacanța de vară împrăștiți prin sate. Mulți dintre ei, fiind fii de țărani, ajută părinților la lucrul câmpului. Unii întreprind excursiuni de studii, aranjază petreceri și producțiuni, iar cei mai rășăriți țin adunări și prelegeri educative poporului dela sate, — cum se relevează aceasta din unele părți.

Elevii noștri, an de an mai numeroși, vor apuca în curând după repausul de vară, iarși drumul școlărilor, pentru continuarea studiilor și îmbogățirea cunoștințelor. Unii dintre ei, mai greoi la studiu, sânt îndrumați la repetarea clasei în care nu au putut dovedi pricepere și progres. Da, pentru că nu toți sânt înzestrați cu darul cerut și nu toți sânt meniji să facă studii multe și grele.

Va trebui prin urmare să se facă o selecțiune, și acei elevi cari nu au râvnă și pricepere pentru învățatură mai complicată, să fie sfătuiți să cerceteze școlăle de industrie și meserie, foarte rar cercetate până acum de români. Aceste îndelețniciri, de mare folos pentru viitorul neamului, au fost desconsiderate de noi.

Adevărat că până de curând românii nu prea aveau intrare în atelierelor străine, și meseriașii noștri, neprijiniți de publicul românesc, tănjiau răsăliți prin satele sărace.

Cu trecutul acestă trebuie să se rupă odată, și să nu se îmbulzească toți le funcții de birou. Să-și deie chiar și țărani mai cu stare copiii la meserii și industrii, căci la astfel de întreprinderi trebuie, pe lângă capitalul moral, și capital material.

Neurmând în acest fel, nu vom avea nici când o clasă de mijloc trainică și puternică, gata să poată ținea pept cu clasele de mijloc solide și închiegate ale celorlalte naționalități din țară.

Căci, ce folos de atâția funcționari istoști în urma lipsurilor suferite ca studenți și mărite ca funcționari?

Conducătorii celorlalte naționalități sfătuesc cu insistență pe conaționalii lor să îmbrățișeze comerțul și industria, unde sânt liberi și independenți. Fostii funcționari unguri cari nu au depus jurământul statului român, au îmbrățișat astfel de cariere. Au fost primpretori și pretori unguri, ieșiți din slujbe, s'au înscris în atelierelor pentru că, după anii prescriși de legea comercială și industrială, să și poată deschide înșiși atelierelor.

Ear sașii sânt de mult organizați și întăriți în privința aceasta.

Profesorii au făcut și fac atenți din vreme pe părinții elevilor în cari observă înclinare spre meserie, să-i îndemne la îmbrățișarea de meserie, care nu e munca rușinoasă, cum greșit s'a crezut până acum.

Urmând sfatul lor, am vedea în curând în viața practică pe fiecare *la locul său*, spre mai mare folos al societății și al neamului românesc.

E. Munteanu

Nr. 6089 Școl.

CONCURS

Din fundațiunea fericitului Eiscop Vasile Moga, pentru anul școlar 1922/23, sânt vacante 2 burse de câte 1000 lei, pentru conferirea cărora se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sânt a se înainta în termenul deschis la consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar.
3. Testimoniu de conduită.
4. Alte eventuale documente recomandătoare.

La conferirea de burse se prefer «ceteris paribus» competenți din neamul fundatorului.

Sibiu, 27 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan.

Citind ziare

Di Dr. I. Duscian raportează Universului, despre autonomia bisericii noastre din Basarabia, câteva lucruri vrednice să fie cunoscute în cercuri cât mai largi.

Eată observațiile dsale făcute în partea locului:

Se vorbește mult de autonomismul bisericii basarabene. *Nu e vorba de nici un fel de autonomism!* Dar, când preoții basarabeni văd uneori că reprezentanții statului legal au puțin respect pentru biserică și slujitorii ei, când au aflat starea precară a preoțimii din regat, când văd că situația lor este relativ bună față de a acelora din regat, bine înțeles că ei nu voiesc prin unificare silită să se găsească într-o situație mai rea, de cât se găsesc astăzi. În aceasta constă autonomismul lor.

Preoțimea basarabească s'a bucurat sub regimul rusesc de multe avantagii, statul rusesc pune mare reazem și credință în slujitorii bisericii; bisericile erau înzestrate cu pământ; preoții aveau locuințe frumoase, erau socotiți și cinstiți și primiți în toate casele, cu respect și la locul întâi. Mulțumită situației lor materiale bune, ei au putut să și formeze un fond material comun, cu care întrețin școlăle, licee, seminarii pentru fetele și băieții lor; preoțimea basarabească are un palat din cele mai frumoase din Chișinău, un hotel, o tipografie, o fabrică de lumânări, un atelier de zugrăvit icoane, câteva vii, păduri etc.

Aveea această creiază bisericii din Basarabia o situație independentă de stat — și aceasta nu convine multor reprezentanți ai lui.

Că situația preoțimii din Basarabia este demnă de invidiat, se poate vedea din cuvintele spuse de Mitropolitul Primat Miron, cu ocazia vizitei făcute la Chișinău și care mulțumind pentru tot ce i s'a arătat în Chișinău a exclamat:

— «Ași dori ca în cinci zeci de ani să ajungă și preoțimea din vechiul regat acolo unde a ajuns cea din Basarabia».

Încăpățănarea preoțimii basarabene de a nu renunța la binele pe care-l posedă, e socotit de autonomism.

E greșală. Și trebuie îndreptată. Biserica din Basarabia trebuie respectată și preoțimea de acolo trebuie încurajată și susținută, — căci este singura care în decursul unui veac a păstrat ceea ce este moldovenesc în Basarabia și cu ceea ce se poate astăzi, pe lângă multe altele, dovedi că Basarabia a fost o parte din Moldova.

Țeluri culturale

Asociațiunea culturală ardeleană, cea mai veche societate culturală românească, cu reședința în Sibiu, strada Șaguna 6, are un frumos muzeu și o bogată bibliotecă și are ramificații însemnate în tot cuprinsul țării.

Timp de seaze decenii această asociație a ajutat mii de tineri români să-și termine studiile împărțindu-le burse în suma de mai multe sute de mii lei, a susținut până acum de curând cu mari jertfe materiale cea mai veche școală superioară de fete la românii ardeleni; editează o revistă pentru intelectuali, *Transilvania*, care numai cu un an e mai tinără decât *Convorbirile literare*, precum și o excelentă *Bibliotecă populară* a Asociațiunii, care în prezent numără peste o sută fascicule; a tipărit și unele lucrări de mare interes, ca *Enciclopedia Română*, *Dictionarul numirilor de localități de S. Moldovan* și *N. Togan*, *Istoria literaturii române de S. Pușcariu* etc.

Abia se poate spune, în câteva cuvinte, ce mult a făcut această asociație pentru promovarea culturii poporului român. A înființat cursuri pentru analfabeți, mii de biblioteci rurale, conferințe și prelegeri publice, gratuite, cu proiecțiuni de vederi. În eara din 1920/21 s'a ținut în Sibiu și satele dinprejur 150 conferințe și prelegeri populare. O astfel de societate merită toată atențiunea și sprijinul nostru acum, când vrea să-și lărgească sfera de activitate prin loteria culturală ce organizează, cu încuviințarea autorităților, pentru ridicarea de monumente artistice, întemeiere de Case naționale cu muzee, dotarea de fonduri culturale, întregirea palatelor din Sibiu etc. De aceea credem că o vor sprijini toți bunii români, înscriindu-se membri ai asociației și cumpărând bilete dela loteria ei. Biletele sânt de vânzare la toate băncile.

Știrile zilei

Libertate religioasă. Față de știrile tendențioase publicate prin ziare referitor la prigonirile religioase din Transilvania, Ministerul Cultelor dă un comunicat iscălit de di Dr. Petre Ionescu, directorul general al cultelor străine, prin care se spune, că bapismul se bucură de o libertate absolută și că a ordonat o strictă anchetă în așa zisele cazuri de prigoniri.

Sfat pentru săteni. Nu cumpărați cărți de vânzare pela chioșcuri și pe la cei ce umblă cu coșurile! Sânt puține cărți bune și de folos, și prea multe rele și stricătoare de suflet. Întrebați pe preoți și pe învățători ce cărți să cumpărați de folos și de petrecere. Fiecare creștin să aibă în casă și să citească Biblia, sau Testamentul vechi și nou, și fiecare român să aibă în casa lui o carte de Istoria românilor, o carte Geografia României, și tablouri cu chipurile MM. LL. Regele și Regina țării noastre, nu chipuri de împărați străini. Cine-și cinstește domnitorul, își cinstește neamul! C. R.

Burse pentru țară și străinătate. Ministerul Instrucțiunii publice Secretariatul general din Cluj publică concurs pentru 80 burse în străinătate, și 100 burse pentru studenții din țară. Vechii bursieri vor prezenta acte justificative până la 1 Sept. 1922. Ear noii bursieri tot până la această dată vor înainta cererile însoțite de documentele necesare. Condițiile concursului se pot vedea în «Buletinul Oficial» al acestui directorat, care buletin se trimite tuturor școlălor.

Noul regim al pâinii. Ministerul industriei și comerțului a dat o nouă deciziune, care intră în vigoare cu ziua de 25 August 1922, relativ la noul regim al pâinii. Comerțul cu grâu este lăsat în liberă circulație internă. Este oprită cu desăvârșire orice rechiziție de grâu, secară sau derivate, fără aprobarea guvernului. Extracțiunea făinei și tărațelor de grâu se stabilește astfel: *25 la sută făină albă, 50 la sută făină neagră, 23 la sută țarățe.* Prețul de vânzare loco moară: *făină albă lei 5.10, făină neagră lei 3, țarățe lei 2, kilogramul.* Circulația făinei, în interiorul țării, e liberă. Cei ce nu respectă procentele de extracțiune fixată, sau vor vinde cu alte prețuri, se pedepesc cu amendă de o mie până la 50 mii lei și închisoare dela 8 zile la 3 luni. — Dela 25 August vor fi două feluri de pâne: *albă cu 5 lei, neagră cu 3 lei.* Fabricația cornurilor și franzelilor este liberă. Vinderea cu prețuri mai mari se pedepsește cu amendă (1000—20 mii de lei), și închisoare (8 zile până la 3 luni). — Din secară se extrage făină integrală 75 la sută, restul țarățe. Prețul 3.75 kgr., ear pânea de secară 3.50 lei.

La școala inferioară de viticultură dela Diosăg (jud. Bihor) se ține concurs pentru admiterea de elevi în 15 Sept. 1922. Elevii sânt bursieri, solvenți și externi. Se cere vârsta de cel puțin 14 ani, și terminarea școlăi primare. Pentru dobândirea bursei, nu se cere act de sărăcie. Se preferă candidații fără mijloace și bine desvoltați. Elevii primesc în școală: locuință, lumină, încălzit, spălat și hrană. Cursul teoretic ține 3 ani, ear practica agricolă-viticola un an și jumătate. Absolvenții acestor școlă fac serviciul militar cu termenul redus de un an. Alte informațiuni se mai pot primi dela Direcția școlăi de viticultură din Diosăg.

Ca în anul trecut. Rusia flămânzește mai departe. Foametea, în această nenorocită țară, nu poate să înceteze decât odată cu stângerea regimului de astăzi. Deocamdată se continuă pedepsirile cu moarte pentru mireni și preoți.

Licitatie. Comandamentul 7 Teritorial Divizia 1. Inf. Div. 21 a Inf. și toate Comandamentele de garnizoane de pe teritoriul C. 7. Armată, țin licitație publică în ziua de 30 August a. c. ora 10 pentru aprovizionarea armatei cu ovăș (orz). Doritorii pot vedea condițiunile la toate Comandamentele sus menționate.

Revista Cosinzeana. A apărut numărul din 15 August 1922 al revistei ilustrate *Cosinzeana* din Cluj cu un cuprins bogat și variat. Printre ilustrații remarcăm: catastrofa de tren dela Comarnic, voluntarii ardeleni depunând jurământul înaintea M. S. Regelui în 1917, monumentul celui dintâi mort al războiului și vederi dela sosirea regelui Annamului în Franța. Ilustrațiile sânt însoțite de articole explicative. Abonamentul e numai 25 Lei pe 3 luni.

Nr. 304

(152) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia cl. III, Rusciori, se publică al treilea concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile parohului sânt cele normale, satorite în coala B și în normele dela stat.

Cererile de concurs sânt a se adresa oficiului protopresbiteral al tractului Sibiu.

Ruscior, din ședința comitetului parohial dela 31 Iulie 1922.

Al. Bârseanu
preș.

Văzut:

Sibiu, 4 August 1922.

Oficiul protopresbiteral al tractului Sibiu.

Mateiu Voileanu
adm. prot.

Nr. 297/1922.

(148) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III: **Petea de câmpie**, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Vătășan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat satorite în coala B. —

Concurenții au să-și trimită cererile instruite, cu observarea normelor în vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu protopopesc, și până la 8 zle înainte de alegere după prealabila încunoștiințare a protopopului să se prezinte înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a officia și cuvânta.

Târgu-Murăș 17 Iunie 1922.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial

Ștefan Russu
protopop.

ad. 476/922

(150) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător sau învățătoare la școala confesională română ortodoxă «Radu Negru» din Făgăraș se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele; 600 Lei anual dela biserica și întregirea ce se va cere dela stat. Pentru întregire parohia nu ia nici o îndatorire.

Reflectanții să înainteze cererea de concurs la oficiul protopresbiteral din Făgăraș.

Făgăraș, 20 Iulie 1922.

Oficiul protopresbiteral român ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop

Mersul trenurilor în Sibiu

- I. Plecare:** 1. Spre Copșa: 2:30, 18:50.
2. Spre Vinț: 4:05, 18:35
3. Spre Râu-Vadului, Peatra-Olt, București: 2:45, 13:35, 18:45 (accelerat).
4. Spre Făgăraș: 7:20, 15:59.
5. Spre Ciznădie: 5, 9:30, 15.
6. Spre Agnita, Sighișoara: 7:31, 17:45.
- II. Sosire:** 1. Dela Copșa: 1:13, 11:20.
2. Dela Vinț: 10:20, 17:04.
3. Dela Râu-Vadului, Peatra Olt, București: 1:50, 12:30 (accelerat), 16:25.
4. Dela Făgăraș: 8:30, 13:59.
5. Dela Ciznădie: 7, 11:35, 18:18.
6. Dela Sighișoara: 8:50, 17.

Trenuri de băi

- I. Pleacă din Sibiu la Ocna băi:** 6—, 9—, 11:45, 14:30, 16:30.
- II. Sosesc dela Ocna băi la Sibiu:** 7:14, 10:15, 13—, 15:45, 20:30.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Catalogul

cărților și imprimatelor (blanchetelor) din editura și depozitul

Librăriei arhidiecezane

cuprinzând un număr foarte considerabil de cărți bune și folositoare, grupate în XXV de titli, precum și specificarea de blanchete în afaceri bisericesti, școlare și epitropești pentru oficiile protopresbiterale și parohiale, asemenea și pentru direcțiunile liceelor și școalelor primare, a apărut și s'a trimis tuturor oficiilor protopresbiterale.

Se mai află în depozit portretele MM. LL. regele Ferdinand I și regina Maria, a arhiepiscopului-mitropolit Andrei baron de Șaguna, Miron Romanul și Ioan Mețianu, și a marelui mecenat Emanuil Gozsdu, precum și diferite icoane.

Se pot comanda la Librăria arhidiecezană și odoare și odăjdii bisericesti, cu prețurile cele mai reduse.

Se publică separat broșurile dela 62 «Bibliotecă» ce se află în depozit.

Comandele se execută mai avantajos prin rambursare.

Se primesc comande și pentru cărți cari nu se cuprind în catalog, procurându-se cu posibilă grabire.

Librăria primește comande și pentru procurarea de sigile și ștampile.

Prețul catalogului: 2 lei, ear porto postal 50 bani.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 14 Lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de cassă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dlui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei

La Librăria Arhidiecezană
in Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, officii și particulari cu

— prețuri moderate —

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci
apărute până acum la noi

Nri apăruți 33 ◆ Prețul unui Nr. 1 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

— Prețul unui Nr. 2 Lei —

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

La Librăria Arhidiecezană,
Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de Zotti Hodoș. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 10 Lei, Partea IV à 10 Lei. Plus porto postal, à Lei 2-50.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericăsească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupăș,

profesor universitar și membru al Acad. române

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se află de vânzare

Noul Testament (cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 2—, broșat Lei 4—, plus porto postal Lei 2—.

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.